

Stockholms universitet
Institutionen för litteraturvetenskap och idéhistoria
Fördjupningskurs i litteraturvetenskap
Valfri kurs (5 poäng)

Teoretiska perspektiv på myter och arketyper i litteraturen

Kursen ger en översikt över de litteraturvetenskapliga strategier som växt fram ur en fruktbar bearbetning av termerna "myt" och "arketyp". Kursens huvudsyfte är att presentera det breda metodiska spektrum som den mytiska och arketypiska litteraturvetenskapen av idag rör sig inom, men även att ge en allmän orientering i de moderna myt- och arketyp teorierna.

Kursen omfattar en översiktlig litteratur om den mytiska och arketypiska litteraturvetenskapen (Avd. I, ca 100 sidor), teoretisk-analytiska texter valda från minst fyra forskningsinriktningar (Avd. II, ca 1100 sidor) samt skönlitterära texter med anknytning till några av de analyserade författarskapen (förslag i Avd. III, ca 600 sidor). Utbyte av litteratur kan ske i samråd med examinator.

Avd. I. Översiktlig litteratur om den mytiska och arketypiska litteraturvetenskapen

Ur följande verk läses ca 100 sidor.

William K. Wimsatt & Cleanth Brooks, *Literary Criticism. A Short History*, New York 1957 o sen., s. 699–720 (kap. 31).

René Wellek & Austin Warren, *Litteraturteori*, Stockholm 1967 el eng. utg., s. 174–201 (kap. 15).

Hazard Adams, *Philosophy of the Literary Symbolic*, Tallahassee 1983, s. 200–286.

Vincent B. Leitch, *American Literary Criticism from the 30s to the 80s*, New York 1988, s. 115–147.

Torsten Rönnerstrand, *Arketyperna och litteraturen – om arketypbegreppet i litteraturen*, Malmö 1993, s. 6–36, 154–185.

Avd. II. Några forskningsinriktningar inom den mytiska och arketypiska litteraturvetenskapen

Ur nedanstående lista väljs ca 1100 sidor hämtade från minst fyra forskningsområden.

A. Det motiviska och idéhistoriska perspektivet

1. Louise Vinge, *The Narcissus Theme in Western European Literature up to the Early 19th Century*, Lund 1967, s. IX–XV, 1–19, 77–96.

2. Angela Belli, *Ancient Greek Myths and Modern Drama. A Study in Continuity*, New York–London 1969.
3. Lillian Feder, *Ancient Myth in Modern Poetry*, Princeton 1971, s. 3–180, 243–269.
4. *Myth and Legend in French Literature*, red. Keith Aspley, David Bellos & Beter Sharratt, London 1982, s. 47–59, 155–172.
5. Dorothy Zayatz Baker, *Mythic Masks in Self-Reflexive Poetry. A Study of Pan and Orpheus*, Chapel Hill–London 1986, s. 3–28, 48–118.
6. Penelope Reed Doob, *The Idea of the Labyrinth from Classical Antiquity through the Middle Ages*, Ithaca–London 1990, s. 17–91, 192–226, 271–306.

B. Frazer och det antropologiska perspektivet

1. James G. Frazer, *Den gyllene grenen. Studier i magi och religion*, Stockholm 1992 o sen., s. 21–23, 353–419.
2. Robert Ackerman, *The Myth and Ritual School. J.G. Frazer and the Cambridge Ritualists*, New York–London 1991, s. 46–66, 128–158, 182–184.
3. John B. Vickery, *The Literary Impact of The Golden Bough*, Princeton 1973, s. 38–67, 179–232, 294–325.
4. Richmond Y. Hathorn, *Tragedy, Myth and Mystery*, Bloomington 1962, s. 11–61, 143–216.
5. C.L. Barber, *Shakespeare's Festive Comedy. A Study of Dramatic Form and its Relation to Social Custom*, Princeton 1959, s. 3–35, 87–118, 192–221.
6. Torsten Rönnerstrand, *Fagerbergs Höknatt. En diktares världsbild och dess gestaltning i en roman*, Göteborg 1976, s. 71–83.

C. Jung och det psykoanalytiska perspektivet

1. Carl Gustav Jung, *The Archetypes and the Collective Unconscious*, New York 1969, s. 3–41, 75–110, 151–181.
2. Carl Gustav Jung, *Om psykisk energi, drömmar och arketyper*, Stockholm 1977, s. 107–143.
3. Jolande Jacobi, *C.G. Jungs psykologi*, Malmö 1981, s. 45–62, 132–158.
4. Maud Bodkin, *Archetypal Patterns in Poetry. Psychological Studies of Imagination*, New York 1958 o sen., 25–147 (kap. 2–3).
5. Bettina L. Knapp, *A Jungian Approach to Literature*, Carbondale–Edwardsville 1984.
6. Mona Sandqvist, *Alkemins tecken i Göran Sonnevis "Det omöjliga"*, Lund 1989, s. 245–272.
7. Eva Ekselius, *Andas fram mitt ansikte. Om den mytiska och djuppsykologiska strukturen hos Per Olov Enquist*, Stockholm–Stehag 1996, s. 229–281.

D. Cassirer och det nykantianska perspektivet

1. Ernst Cassirer, *The Philosophy of Symbolic Forms*, band II (*Mythical Thought*), New Haven 1955 o sen., s. 29–70.
2. Philip Wheelwright, *The Burning Fountain. A Study in the Language of Symbolism*, Bloomington–London 1968, s. 3–17, 148–268.

3. Joseph Campbell, *The Hero with a Thousand Faces*, New York 1956, s. 3–46, 97–192, 245–251.
4. Harry Slochower, *Mythopoesis. Mythic Patterns in the Literary Classics*, Detroit 1970.
5. John B. Vickery, *Myths and Texts. Strategies of Incorporation and Displacement*, Baton Rouge–London 1983.
6. James Land Jones, *Adam's Dream. Mythic Consciousness in Keats and Yeats*, Athens 1975, s. 11–13, 50–81.

E. Eliade, Bachelard och det fenomenologiska perspektivet

1. Mircea Eliade, *Heligt och profant*, Stockholm 1968 el eng. utg.
2. Mircea Eliade, *Patterns in Comparative Religion*, New York 1974, s. 188–215, 239–264, 336–387, 410–436.
3. Gaston Bachelard, *Vattnet och drömmarna*, Hägersten 1991, s. 21–42, 103–128.
4. Gaston Bachelard, *Jorden och viljans drömmier*, Hägersten 1992.
5. Krzysztof Bak, *P.D.A. Atterboms sagospel Lycksalighetens ö som initiatoriskt drama*, Stockholm 1987, s.12–92, 97–118.
6. Svante Lovén, *Skuggornas rike. Mytiska mönster i Heidenstams Endymion och Hans Alienus*, Uppsala 1993, s. 137–162.

F. Frye och litteraturens arketyper

1. Northrop Frye, *Anatomy of Criticism. Four Essays*, Princeton 1971 o sen., s. 33–67, 131–239.
2. Northrop Frye, *Fables of Identity. Studies in Poetic Mythology*, New York 1963.
3. Robert D. Denham, *Northrop Frye and Critical Method*, University Park 1978.
4. Frank Lentricchia, *After the New Criticism*, London 1983, s. 2–26.
5. Jonathan Hart, *Northrop Frye. The Theoretical Imagination*, London–New York 1994, s. 1–24, 56–108.
6. Hugh Dickinson, *Myth on the Modern Stage*, Urbana–Chicago–New York 1969, s. 146–182.
7. Eva Margareta Löfgren, "Kalle Blomkvist och draken. Arketypstudier i Astrid Lindgrens barndeckare", i: *Modern litteraturteori och metod i barnlitteraturforskningen*, red. Maria Nikolajeva, Stockholm 1992, s. 47–74.

G. Myt – struktur – dekonstruktion

1. Claude Lévi-Strauss, *Structural Anthropology*, band II, New York 1976, s. 115–197.
2. Albert Cook, *Myth & Language*, Bloomington 1980, s. 13–66, 248–283.
3. Eric Gould, *Mythical Intentions in Modern Literature*, New York 1981.
4. John J. White, *Mythology in the Modern Novel. A Study of Prefigurative Techniques*, Princeton 1971.
5. Marc Manganaro, *Myth, Rhetoric and the Voice of Authority*, New Haven–London 1992.

H. Myt – samhälle – litteratur

1. Roland Barthes, *Mytologier*, Staffanstorps 1969, s. 205–258.

2. Daniel G. Hoffman, *Form and Fable in American Fiction*, New York 1961.
3. Richard Slotkin, *Regeneration through Violence. The Mythology of the American Frontier, 1600–1860*, Middletown 1973, s. 3–24, 466–565.
4. Henry Nash Smith, *Virgin Land. The American West as Symbol and Myth*, Cambridge–London 1978 o sen., s. 44–120, 211–249.
5. Wole Soyinka, *Myth, Literature and the African World*, London–New York–Melbourne 1976.

J. Det feministiska perspektivet

1. *Feminist Archetypal Theory. Interdisciplinary Re-visions of Jungian Thought*, red. Estella Lauter & Carol Schreier Rupperecht, Knoxville 1985, s. 3–45, 92–136, 220–237.
2. Annis Pratt, *Archetypal Patterns in Women's Fiction*, Brighton 1982.
3. *Woman as Myth and Metaphor in Latin American Literature*, red. Carmello Virgillo & Naomi Lindstrom, Columbia 1985, s. 137–150.
4. Birgitta Svanberg, *Sanningen om kvinnorna. En läsning av Agnes von Krusenstjernas romanserie Fröknarna von Pahlen*, Stockholm 1989, s. 233–271.
5. Maria Schottenius, *Den kvinnliga hemligheten. En studie i Kerstin Ekmans berättarkonst*, Stockholm 1992, s. 197–226.

Avd. III. Skönlitteratur

Ur de skönlitterära verk som diskuteras i de vetenskapliga texterna läses ca 600 sidor. Nedanstående lista ger ett antal förslag. Inom parentes hänvisas till de studier där verket behandlas.

- Aiskylos, *Orestien* (B4, D2)
 Atterbom, *Lycksalighetens ö* (E5)
 Atwood, *Surfacing* (J2)
 Auden, *On This Island* (A3)
 Dante, *Divina Commedia* (A6, D4)
 Coleridge, "The Ancient Mariner" (C4)
 Cooper, *The Pioneers* (H3, H4)
 Dostojevskij, *Bröderna Karamasov* (D4)
 Eliot, *The Waste Land* (A3, B3, D2)
 Eliot, *Murder in the Cathedral* (B4)
 Ekman, *En stad av ljus* (J5)
 Enquist, *Nedstördad ängel* (C7)
 Fagerberg, *Höknatt* (B6)
 Goethe, *Die Wahlverwandschaften* (C5)
 Goethe, *Faust* (C2, D4)
 Hoffmann, "Die Bergwerke zu Falun" (E4)
 Hugo, *La Fin de Satan* (A4)
 Joyce, *Finnegans Wake* (D5, F2)
 Kalevala (C5, E4)
 Krusenstjerna, *Porten vid Johannes* (J4)

Lawrence, *Women in Love* (B3, D5)
Lessing, *The Four-Gated City* (J2)
Mallarmé, "Igitur" (A5)
Mann, *Der Zauberberg* (D4)
Melville, *Moby Dick* (D4, E4, H2, H3)
Milton, *Paradise Lost* (C4)
Montaigne, *Essais* (C5)
Novalis, "Hymnen an die Nacht" (C5)
Nin, *Seduction of the Minotaur* (J2)
O'Neill, *Mourning Becomes Electra* (A2, F6)
Pound, *The Cantos* (A3)
Rabelais, *Gargantua et Pantagruel* (A4)
Sartre, *Les Mouches* (A2, D4)
Shakespeare, *King Lear* (B4)
Shakespeare, *Love's Labour's Lost* (B5)
Sonnevi, *Det omöjliga* (C6)
Twain, *Huckleberry Finn* (H2)
Updike, *The Centaur* (D5)
Yeats, *A Vision* (A3, B3)
Wolfram, *Parzival* (C5)
Woolf, *To the Lighthouse* (J2)

maj 1997/Krzysztof Bak